MUZEJ HRVATSKIH ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA
MUSEUM OF CROATIAN ARCHAEOLOGICAL MONUMENTS
MUSEUM DER KROATISCHEN ARCHÄOLOGISCHEN DENKMÄLER
Starohrvatska prosvjeta

MINISTARSTVO KULTURE I MEDIJA REPUBLIKE HRVATSKE
MINISTRY OF CULTURE AND MEDIA OF THE REPUBLIC OF CROATIA
MINISTERIUM FÜR KULTUR UND MEDIEN DER REPUBLIK KROATIEN

MUZEJ HRVATSKIH ARHEOLOŠKIH SPOMENIKA
MUSEUM OF CROATIAN ARCHAEOLOGICAL MONUMENTS
MUSEUM DER KROATISCHEN ARCHÄOLOGISCHEN DENKMÄLER

Starohrvatska prosvjeta
III. serija – svezak */vol./ Band* 52/2025.
Časopis je utemeljen 1895. godine/*Founded in 1895 / Die Zeitschrift wurde 1895 gegründet*
Časopis izlazi kao godišnjak */The journal is published once annually/ Die Zeitschrift erscheint einmal jährlich*

IZDAVAČ/*PUBLISHER/ HERAUSGEBER*
Muzej hrvatskih arheoloških spomenika
Museum of Croatian Archeological Monuments
Museum der kroatischen archäologischen Denkmäler
Stjepana Gunjače 3
HR – 21000 Split,
Tel. 021/323-901
e – mail: muzej@mhas-split.hr
www. mhas-split.hr

GLAVNI UREDNIK/*EDITOR–IN-CHIEF / CHEFREDAKTEUR*
Miroslav Katić

IZVRŠNA UREDNICA/*EXECUTIVE EDITOR / LEITENDE REDAKTEURIN*
Maja Petrinec

LEKTURA I KOREKTURA / *LANGUAGE SUPERVISION AND PROOF READING / KORREKTURLESEN UND SPRACHLICHE ÜBERARBEITUNG*
Roberta Skočić Strikoman

PRIJEVOD NA ENGLESKI */ ENGLISH TRANSLATION / ENGLISCHE ÜBERSETZUNG*
Kontekst d.o.o.

PRIJEVOD NA NJEMAČKI */GERMAN TRANSLATION / DEUTSCHE ÜBERSETZUNG*
Kontekst d.o.o.

UDK */UDC / UDK*
Margita Mirčeta Zakarija
Sveučilišna knjižnica u Splitu */ *Split University Library / Universitäts bibliothek Split*

FOTOGRAFIJA NA KORICAMA / *COVER IMAGE / UMSCHLAGBILD*
Matrice za tiještenje, Biskupija kod Knina, 7. stoljeće / *Stamping dies, Biskupija near Knin, 7th century / Pressmodel, Biskupija bei Knin, 7. Jahrhundert* (**Zoran Alajbeg**)

GRAFIČKO OBLIKOVANJE I PRIJELOM / *GRAPHIC DESIGN AND LAYOUT / GRAFIISCHE GESTALTUNG UND SATZ UND LAYOUT*
Paser d.o.o.

TISAK / *PRINTER / DRUCK*
Stega tisak d.o.o.

NAKLADA / *PRINT RUN / AUFLAGE*
250

Izdavanje časopisa novčano podupire Ministarstvo kulture i medija Republike Hrvatske
Publication of the journal is underwritten by the Ministry of Culture and Media of the Republic of Croatia
Die Veröffentlichung der Zeitschrift wird vom Ministerium für Kultur und Medien der Republik Kroatien finanziell unterstützt

Sva prava pridržana */All rights reserved / alle Rechte vorbehalten*
© by Muzej HAS Split

Starohrvatska prosvjeta

III. serija – svezak/vol. 52/2025.

Split, 2025.

Sadržaj / *Contents* / *Inhalt*

Miroslav Katić
Urednikova riječ
Editor's note
Anmerkung des Redakteurs **7**

Tonči Burić
U Spomen na mr. sc. Vedranu Delonga
u prigodi 75. obljetnice rođenja
In memory of Vedrana Delonga on the occasion of the 75th anniversary of her birth
Zum Gedenken an Vedrana Delonga anlässlich des 75. Jahrestages ihrer Geburt **15**

Antonia Vrbatović
Bibliografija Vedrane Delonga (1979. – 2019.)
Bibliography of Vedrana Delonga (1979–2019)
Bibliografie von Vedrana Delonga (1979–2019) **31**

Miroslav Katić
Rimske ceste i kasnoantički ruralni krajolik
u Jabuci i Veliću kod Trilja
Roman roads and the late ancient rural landscape in Jabuka and Velić near Trilj **37**

Jasna Jeličić Radonić
Relikvijar sv. Anastazija iz Honorijeva mauzoleja
na Marusincu u Saloni
The reliquary of St. Anastasius from the mausoleum of Honorius at Marusinac in Salona **75**

Božana Maletić
Sjekira s obale Buškog jezera
An axe from the Buško Lake shore **95**

Ante Alajbeg
Ni kontinuitet ni katastrofa: postimperijalna transformacija u Dalmaciji tijekom 7. i 8. stoljeća
Neither Continuity nor Catastrophe:
Post-Imperial Transformation in Dalmatia during 7th and 8th Centuries **111**

Vladimir Peter Goss
Vedrana Delonga i *V Hrvatih*
Vedrana Delonga and V Hrvatih **129**

Jure Šućur
Tumuli u Dalmaciji i ranosrednjovjekovni
horizont ukapanja
Tumuli in Dalmatia and the early medieval burial horizon **139**

Luka Đaković
Mihael Krešimir II. (926. – o. 965.)
– novi pogled na njegovu vladavinu
Michael Krešimir II (926 – c. 965)-
a new perspective on his reign **167**

Nikolina Uroda
Br Bribirska Glavica – The early medieval
cemetery in Quadra(n)t 303
Bribirska glavica – ranosrednjovjekovno
groblje u Kvadra(n)tu 303 **199**

Anita Rapan Papeša, Hrvoje Vulić *et al*
Brončano zrcalo s natpisom na mađarskom jeziku
A bronze mirror with an inscription
in the hungarian language **231**

Ivo Ćevid
Arheološka topografija Drniša u srednjem vijeku
Archaeological topography of Drniš
in the Middle Ages **291**

Antonia Kovač
Amfore tipa Otranto 2 na istočnoj obali Jadrana
Otranto type 2 amphorae on the eastern
Adriatic Coast **341**

Blanša Maljković
Srednjovjekovni nadgrobni spomenici
– stećci na prostoru Pline Istočne i Staševice,
u zaleđu grada Ploča
Medieval monolithic tombstones– stećci in the area of Eastern Plina and Staševica, in the hinterland of the town of Ploče **359**

Ivana Svedružić Šeparović
Tekstilni fragmenti bizantskog kulturnog kruga
u Dalmaciji – izabrani primjeri
Textile fragments of the Byzantine cultural sphere in Dalmatia: selected examples **457**

Mirja Jarak
Bilješke o ranim predromaničkim klesarskim radionicama u sjevernoj i srednjoj Dalmaciji
Notes on the early pre-Romanesque stonemason workshops in northern and central Dalmatia **475**

Kristina Babić Džaja
Prilog poznavanju (rano)srednjovjekovne skulpture poluotoka Pelješca i genezi motiva vegetabilne *S*-vitice u južnoj Dalmaciji
A contribution to the study of (early) medieval sculpture on the Pelješac peninsula and the genesis of the motif of the vegetal S-shaped tendril in southern Dalmatia **505**

Vinicije B. Lupis, Elvis Shala
Janjevo i njegova srednjovjekovna arhitektonska plastika
Janjevo and its medieval architectural Sculpture **523**

Tonči Burić
Gospodarsko-stambene zgrade na benediktinskim posjedima u trogirskom i splitskom distriktu
Economic and Residential Buildings on Benedictine Estates in the Districts of Trogir and Split **555**

Ivana Prijatelj Pavičić
O utvrđivanju identiteta dvaju muških portreta na pladnju obitelji Foscari iz Muzeja Victorije i Alberta u Londonu
Question of the identification of two male portraits on the Foscari plate from the Victoria and Albert Museum in London **577**

Ana Azinović Bebek
Jubilejske medaljice
Jubilee medals **613**

Branka Milošević Zakić
Ranosrednjovjekovni episkopalni pečat sa Sipra
Early medieval Cypriot episcopal seal **637**

Tomislav Šeparović
Bizantski zlatnik druge polovine 7. stoljeća iz Muzeja franjevačkog samostana na Humcu kod Ljubuškog
A Byzantine gold coin from the second half of the 7th century housed in the Museum of the Franciscan Monastery at Humac near Ljubuški **643**

Vanja Kovačić
Skupni nalaz srednjovjekovnog novca iz Trogira
A hoard of medieval coins from Trogir **655**

Miroslav Gogala
Novi nalaz ulomka grede oltarne pregrade s natpisom iz Uzdolja
A newly discovered fragment of an altar screen beam with an inscription from Uzdolje **703**

Niko Kapetanić
Ranosrednjovjekovni grčki natpis iz Dubrovnika
An early medieval Greek inscription from Dubrovnik **711**

Miloš Biserko
Neka zapažanja o novootkrivenom natpisu na brdu Spasu u Kninu
Some observations on a newly discovered inscription on Spas hill in Knin **723**

Mladen Matijaca
Konzervatorsko-restauratorski zahvati na ciboriju iz Sv. Marte u Bijaćima
Conservation and restoration interventions on the ciborium from St. Martha's Church at Bijaći **751**

Magdalena Getaldić
Znanstveni pristup institucionalne integracije ranosrednjovjekovne arheološke građe u okrilju Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti
A scholarly approach to the institutional integration of early medieval archaeological material under the auspices of the Croatian Academy of Sciences and Arts **769**

Arsen Duplančić
Prilog poznavanju izgleda peristila Dioklecijanove palače i o nazivu peristilske sfinge
A contribution to the study of the appearance of the Peristyle of Diocletian's Palace and about the name of its sphinx **801**

Miroslav Katić
In memoriam Ante Milošević (1953. – 2025.) **843**